

Brüssel, 11. märts 2021
(OR. en)

6900/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0218(COD)

AGRI 126
AGRIFIN 32
AGRIORG 31
AGRILEG 41
CODEC 345
CADREFIN 125

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Delegatsioonid

Komisjoni dok nr: 9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks
- Poliitiline mõttevahetus

I SISSEJUHATUS

1. juunil 2018 esitas komisjon ettepanekud 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) reformi kohta, sealhulgas muutmismääruse kohta, mille eesmärk on muuta põllumajandustoodete ühist turukorraldust reguleerivaid (sealhulgas veini käsitlevaid) õigusnorme ning ELi kvaliteedikavasid (geograafilisi tähiseid) ja äärepoolseimate piirkondade toetusmeetmeid reguleerivaid õigusnorme.

2. Euroopa Ülemkogu võttis 21. juulil 2020 vastu järeldused 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta, mis sisaldavad ka suuniseid mitmeaastase finantsraamistikuga seotud valdkondlike õigusaktide, sealhulgas muutmismääruse põhielementide kohta.
3. Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu leppis 21. oktoobril 2020 kokku üldise lähenemisviisi ÜPP reformi suhtes, andes sellega eesistujariigile läbirääkimisvolitused (dok 12158/20). Euroopa Parlament viis 23. oktoobril 2020 lõpule hääletuse oma läbirääkimispositsiooni üle.
4. 10. novembril 2020 alustati ulatuslikul kolmepoolisel kohtumisel Euroopa Parlamendiga läbirääkimisi kolme ÜPP reformi käsitleva määruse üle. Pärast seda toimus 2. detsembril 2020, 27. jaanuaril 2021 ja 3. märtsil 2021 kolm kolmepoolset kohtumist ühise turukorralduse määruse teemal.
5. 2. detsembril 2020 lepiti esimesel kolmepoolsel kohtumisel kokku, et ettepanekuid käsitletakse neljas teemaplokis:
 - **1. teemaplokk** hõlmab turukorraldust ja sellega seotud sätteid sekkumise, erakorraliste ja kriisiohjemeetmete, turu läbipaistvuse ja impordi kohta;
 - **2. teemaplokk** hõlmab veine ja geograafilisi tähiseid, sealhulgas kõiki veini käsitlevaid sätteid ning aromatiseeritud veine vastavalt määrusele (EL) nr 251/2014 ja määrusele (EL) nr 1151/2012;
 - **3. teemaplokk** hõlmab tootjaorganisatsioone ja tootmisharudevahelisi organisatsioone ning konkurentsiga seotud sätteid;
 - **4. teemaplokk** on mitmekesisem ning hõlmab turustamisstandardeid, koolikavasid, kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programmi (POSEI) ja Egeuse mere väikesaari ning ülemineku- ja lõppsätteid.
6. Euroopa Parlamendiga muutmismääruse üle peetud läbirääkimistel seni tehtud töö hõlmas veini ja geograafilisi tähiseid käsitlevaid muudatusi 2. teemaplokis ning tootjaorganisatsioone ja tootmisharudevahelisi organisatsioone käsitlevaid muudatusi 3. teemaplokis. Konstruktiivne arutelu Euroopa Parlamendiga 1. teemaploki üle osutus keerulisemaks.

II ÜLEVAADE OLUKORRAST

Teemad, mille puhul on saavutatud esialgne kokkulepe

7. Tehniline töö ja kolmepoolsed arutelud Euroopa Parlamendi ja komisjoniga võimaldasid läbirääkijatel jõuda esialgsetele kokkulepetele eelkõige järgmistes küsimustes.

2. teemaplokk – vein

- Viinapuude istutuseks antavate lubade kehtivuse pikendamine – liikmesriigid võivad otsustada, et kui taasistutamine toimub samal maatükil või samadel maatükkidel, kus toimus väljajuurimine, siis kehtivad artikli 66 esimeses lõigus osutatud load kuus aastat alates nende andmise kuupäevast (**artikli 62 lõige 3 – muudatusettepanek 261**).
- Loaga seotud erand katseteks mõeldud piirkondades istutamise või taasistutamise suhtes, geneetiliste ressursside säilitamise eesmärgil viinamarjasordikogumite loomise suhtes ning pooktaimede kasvatamise suhtes (**artikli 62 lõige 4 / artikli 63 lõige 4a – muudatusettepanek 64/66**).
- Veini geograafilised tähised:
 - suurem seos päritolupaigaga – normide parem kohandamine vastavalt tegelikkusele (**artikli 94 lõige 2 – muudatusettepanek 236/CON**);
 - seos kestliku arenguga (**artikli 94 lõike 2 punkt ga (uus) – muudatusettepanek 236**);
 - kaubamärkide kaitse tugevdamine (**artikkel 102 – CON**);
 - koostisainena kasutamise kaitse tugevdamine (**artikkel 103 – muudatusettepanek 263rev/CON**);
 - kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise kaitse tugevdamine isegi koostisainena kasutamisel seoses transiitkaupade või e-kaubanduse teel müügi (**artikkel 103 – muudatusettepanekud 88 ja 263rev**);
 - tootespetsifikaadi muudatused liigitatakse kahte kategooriasse vastavalt nende olulisusele: liidu muudatused, mis nõuavad vastuväidete esitamise menetlust liidu tasandil, ning standardmuudatused, millega tuleb tegeleda liikmesriigi või kolmanda riigi tasandil (**artikkel 53; muudatusettepanekud 198 ja 199/CON**).

1. teemaplokk – turukorraldus

- Komisjoni volituste piiramine seoses määruse (EL) nr 1308/2013 II lisas esitatud sektoreid käsitlevate mõiste sätestamisega (**artikkel 3; muudatusettepanek 49/CONS**).
- Turustusaastate säilitamine ja tähtpäevade kohandamine oliiviõli ja lauaoliivide puhul, et tagada parem vastavus tegelikule olukorrale (**artikkel 6; muudatusettepanekud 50 ja 51**)

Kolmepoolsetel kohtumistel juba arutatud teemad, millega tuleb veel tegeleda

8. Tänu tehnilisele tööle ja kolmepoolsetele aruteludele tegid läbirääkijad edusamme ka järgmistes küsimustes.

2. teemaplokk – vein

- Istutusõiguste lubade süsteemi kehtivuse pikendamine 2045. aastani ilma iga-aastase suurendamise maksimaalse protsendimäära muutmiseta – kokkulepe saavutati lõppkuupäeva suhtes, kuid jätkatakse tööd pikendamist õigustava põhjenduse sõnastuse kallal (**artikkel 61; muudatusettepanek 63**).
- Heakskiidetud sordid – praeguse olukorra säilitamine vastupidiselt komisjoni esialgsele ettepanekule tühistada keeld *Vinis vinifera*'ta hübriidide ja kuue viinamarjasordi suhtes; põhimõtteline kokkulepe saavutatud, kuid jätkatakse tööd õigustava põhjenduse sõnastuse kallal (**artikli 81 lõige 2; muudatusettepanekud 75 ja 76/CON**).
- Veini alkoholitustamine – kokkulepe ühise turukorralduse kriteeriumide ühtlustamise kohta, mida kohaldatakse veinikategooriate suhtes, mis hõlmavad kaitstud päritolunimetusi (osaliselt alkoholitustatud veinid) ja kaitstud geograafilisi tähiseid (täielikult või osaliselt alkoholitustatud veinid); põhimõtteline kokkulepe saavutatud, kuid jätkatakse tööd kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise eristamist õigustava põhjenduse sõnastuse kallal (**artikli 92 lõige 1, artikli 93 lõike 1 punkti a alapunkt va (uus), VII lisa II osa – muudatusettepanekud 78, 82 ja 166–170**).
- Toitumisalase teabe märgistus veinile – nõukogu ja Euroopa Parlament on ühel nõul, et ühise turukorralduse eeskirju on vaja ühtlustada, ning nõustuvad komisjoni ettepanekuga lisada täielik toitumisalane teave mujale kui etiketile; tööd tuleb veel teha selleks, et tagada osaliselt alkoholitustatud veinide võrdne kohtlemine, olenemata nende alkoholisisaldusest (**artiklid 119, 120, 122; muudatusettepanekud 101 ja 105/CON**).

3. teemaplokk – konkurentsieeskirjad

- Pakkumise juhtimine kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste puhul – veini, juustu ja singi suhtes kohaldatavate eeskirjade laiendamine kõikidele põllumajandustoodetele, mille puhul kehtivad kaitstud päritolunimetused või kaitstud geograafilised tähised (**artikkel 166a (uus); muudatusettepanek 124**).

Teemad, mille puhul seisukohad märkimisväärselt lahknevad

9. Seni toimunud kolmepoolsed arutelud on näidanud, et nõukogu ja Euroopa Parlamendi seisukohad lahknevad märkimisväärselt teatavate muudatuste osas, mille Euroopa Parlament esitas 1. teemaplokkis turukorralduse ja erakorraliste meetmete kohta.

Kohaldamisala ja turustusaastad:

- Euroopa Parlamendi ettepanek laiendada kohaldamisala suhkrusektorile; turule orienteeritusega seotud murekohad (**artikkel 1; muudatusettepanek 46**);
- teatavate ELi toimimise lepingus sätestatud ÜPP eesmärkide esiletoomine (**artikkel 1a (uus); muudatusettepanek 47**).

Riiklik sekkumine ja eraladustamistoetus

- Riikliku sekkumise alustamine ja lõpetamine – Euroopa Parlament tegi ettepaneku teha riiklik sekkumine kättesaadavaks aastaringsest; turule orienteerituse ja eelarvemõjuga seotud murekohad (**artikkel 13, muudatusettepanek 54**).
- Kokkuost kindlaksmääratud hinnaga või pakkumusmenetluse teel – Euroopa Parlament tegi ettepaneku kasutada kokkuostu puhul ainult pakkumusmenetlust (**artikkel 14; muudatusettepanek 55**).
- Riikliku sekkumise hinna kindlaksmääramine – Euroopa Parlament tegi ettepaneku jätta välja sätte kindlaksmääratud hinnaga ostmise kohta ning kaotada nõukogu roll võrdlushindade kindlaksmääramisel või seda piirata (**artikkel 15; muudatusettepanekud 56, 57, 266**).
- Riiklikest sekkumisvarudest võõrandamise suhtes kohaldatavad üldpõhimõtted ja toetusesaajate identifitseerimine (**artikkel 16; muudatusettepanek 232**).
- Uued tooted, mille suhtes kohaldatakse eraladustamistoetust (lauaoliivid); turule orienteerituse ja eelarvemõjuga seotud murekohad (**artikli 17 esimese lõigu punkt b; muudatusettepanek 59**).
- Uued tooted, mille suhtes kohaldatakse eraladustamistoetust (riis); turule orienteerituse ja eelarvemõjuga seotud murekohad (**artikli 17 esimese lõigu punkt ia (uus); muudatusettepanek 60**).

Suhkrut käsitlevad sätted

- Suhkrupeedi ja suhkruuroo lisamine suhkrusektori kokkuleppeid käsitlevasse pealkirja; turule orienteeritusega seotud murekohad (**artikkel 125; muudatusettepanek 106**).
- Hinnaaruandlus suhkruturul. See võib avada täiendava arutelu suhkrusektori ulatuse üle (**artikkel 126; muudatusettepanek 107**).
- Uued tooted (peedisuhkur/roosuhkur/etanool), mis võiksid tekitada edasist arutelu suhkrusektori ulatuse üle; turule orienteeritusega seotud murekohad (**artikli 126 esimene lõik; muudatusettepanek 108**).

Kaubavahetus kolmandate riikidega

- Täiendavad imporditollimaksud; Tururiski kindlaksmääramine (**artikli 182 lõike 1 kolmas lõik (uus); muudatusettepanek 136**).
- Tariifikvoodid; tariifikvootide haldamine (sotsiaalsed standardid/ILO + keskkonnaalased standardid) (**artikli 184 lõige 2; muudatusettepanek 137**).
- Kaubandusega seotud teemad (impordi-/ekspordilitsentsid, erikaitsemeetmed, import kolmandatest riikidest). Nõukogu ja komisjon väljendasid muret seoses WTO reeglite järgimisega. On vaja jätkata tööd ja kaasata kolme institutsiooni õigusteenistused (**artikli 182 lõige 1 / artikkel 188a; muudatusettepanekud 133–135, 138**).

Erakorralised turumeetmed

- Tootmise stabiliseerimise meetmed tõsiste turuhäirete ajal; tootmise suurendamise maksu kehtestamine; turule orienteeritusega seotud murekohad (**artikkel 129b (uus); muudatusettepanek 150**).
- Euroopa Parlament teeb ettepaneku laiendada erandit konkurentsieeskirjadest; turule orienteeritusega seotud murekohad (**V osa I peatüki 4. jao pealkiri; muudatusettepanek 151**).
- Turuhäirete ennetamine (tootjaorganisatsioonid, tootmisharudevahelised organisatsioonid – laiendus); turule orienteeritusega seotud murekohad (**artikkel 222; muudatusettepanek 152**).
- Turuhäirete seire- ja juhtimiskavad (**artikkel 222a (uus); muudatusettepanek 248**).

ELi vaatluskeskus

- ELi vaatluskeskus ja varajase hoiatamise mehhanism. Nõukogu ja komisjon on seisukohal, et ühtse sõltumatu vaatluskeskuse loomine ei ole hea mõte, kuid on valmis kaaluma olemasolevate vaatluskeskuste ametlikuks muutmist ja uute loomist. Samuti on nõukogul ja komisjonil kahtlusi seoses automaatse käivituse mehhanismi kasutuselevõttuga, sest see oleks eelneva sekkumise vahend, mis võib põhjustada turumoonutusi. Lisaks leiavad nad, et on soovitatav säilitada kehtiv kontrollimehhanism, mis hõlmab vaatluskeskusi, komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamenti. **(Artiklid 218a (uus) / 218b (uus); muudatusettepanekud 146/147)**

III EDASINE TEGEVUS

10. Kuigi seni toimunud kolmepoolsed kohtumised on võimaldanud nõukogul ja Euroopa Parlamendil jõuda mitmel teemal üksmeelele, on vaja teha veel intensiivset tööd, et saavutada terviklik kokkulepe kogu muutmismääruse suhtes.
11. **Eesistujariik kutsub nõukogu üles kinnitama seniseid saavutusi, eelkõige veini osas, ning kommenteerima, kas need saavutused õigustavad nõukogu seisukohtade leevendamist seoses 1. teemaploki problemaatiliste muudatusettepanekutega.**